

De Oog voor Naasten en Nabestaanden interventie

Marcella Tam, projectleider ON2

m.m.v.

Amsterdam UMC
Universitair Medisch Centrum

Oog voor jou: Korte kennismaking

Presentatie

1. Tot standkoming ON2 interventie
2. Inhoud toolkit
3. Implementatie onderzoek
4. De workshop De Reis van de Naasten en maatwerkplannen
5. Wat levert de ON2 interventie je op?
6. Wat komt erbij kijken? Randvoorwaarden en tips

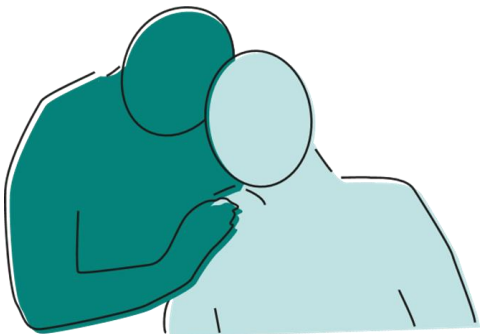

De ON2 interventie

Oog voor Naasten (2017-2019) → Oog voor Naasten en Nabestaanden (2021-2024)

Doel: zorg voor naasten en nabestaanden structureel borgen in de palliatieve zorg

m.m.v.

Amsterdam UMC
Universitair Medische Centra

Uitkomsten onderzoek:

Wat zijn de belangrijkste behoeften van naasten?

(gebaseerd op 60 interviews 2018-2021)

1. Gezien worden en steun
2. Informatie
3. Goed contact met zorgverleners
4. Goede zorg voor de zieke
5. Samenwerken
6. Naaste zijn
7. Aansluiten bij normen en waarden
8. Zorg na overlijden

Uitkomsten onderzoek:

Wat zijn de belangrijkste behoeften van naasten?

(gebaseerd op 60 interviews 2018-2021)

1. Gezien worden en steun
2. Informatie
3. Goed contact met zorgverleners
4. Goede zorg voor de zieke
5. Samenwerken
6. Naaste zijn
7. Aansluiten bij normen en waarden
8. Zorg na overlijden

Uitkomsten onderzoek: Belemmerende en bevorderende factoren:

Naasten:

Belemmerend/bevorderend:

- Persoonlijke kenmerken
- Relatie met zorgverleners
- Maatschappelijke positie van naasten

Zorgverleners:

Belemmerend/bevorderend:

- Persoonlijke kenmerken
- Zorgorganisatie
- Het zorgsysteem

**Vragen over het onderzoek/ de
onderzoeksresultaten?**

Toolkit

Naasten:

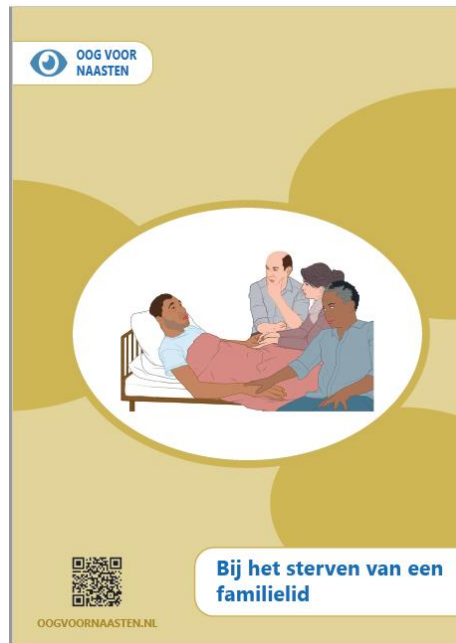
- ❖ Brochures:
 - ❖ 'Zorgen voor een ander en zorgen voor mezelf'
 - ❖ 'Bij het sterven van een familielid'
- ❖ Beeldverhaal, zakkaartje
- ❖ Filmpjes

Zorgverleners/vrijwilligers:

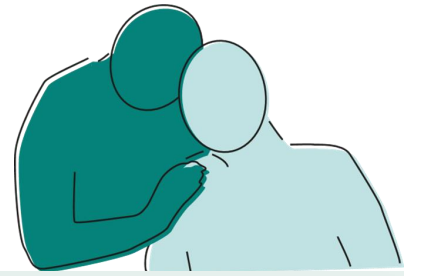
- ❖ Achtergrondinformatie
- ❖ Praktische handreiking
- ❖ Zakkaartjes
- ❖ Posters
- ❖ Filmpjes

Organisatie/managers:

- ❖ Factsheet
- ❖ Implementatiewerkboek
- ❖ Handleiding en powerpoint klinische les
- ❖ **Workshop Reis van de Naaste**

Implementatie bij 18 organisaties

Stap 1

Kiezen van team/afdeling en project team

Stap 2

Vorbereiden van het ON2 traject

Stap 3

Reis van de naasten workshop uitvoeren

Stap 4

Doelen en aanpak opstellen

Stap 5

Presenteren van doelen en aanpak aan de afdeling

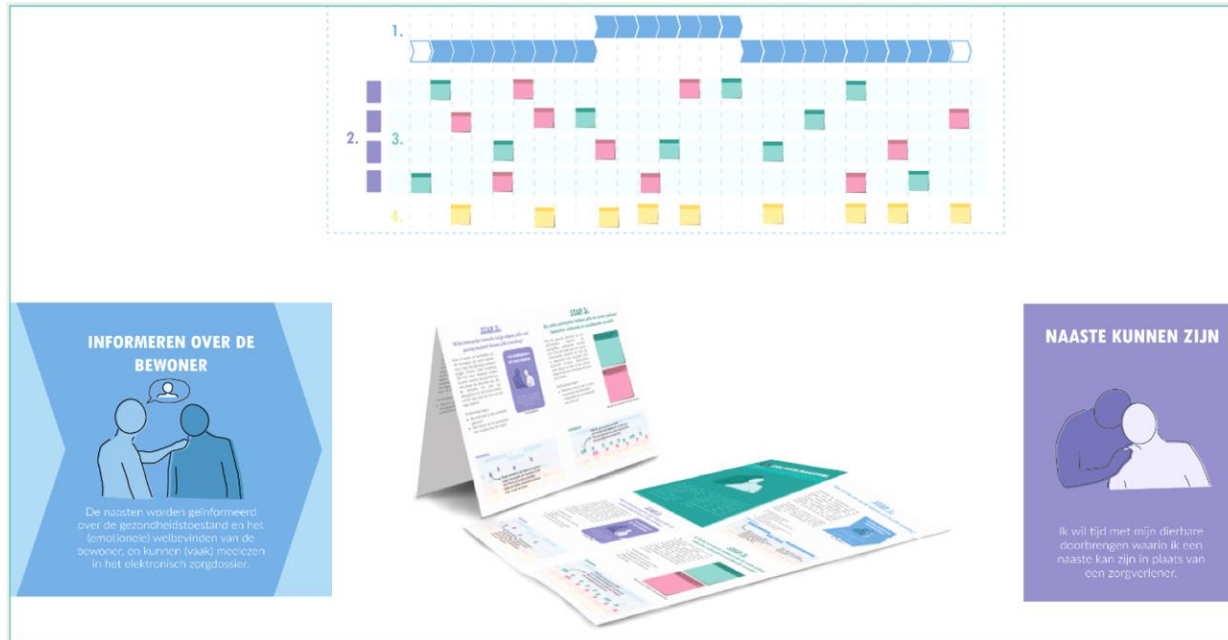

Stap 6

Plan uitvoeren en evalueren: zorg voor naasten verbeteren

Zie werkboek op website oog voor naasten

Workshop 'De reis van de Naasten'

De reis van de naasten: activiteitenkaartjes

Hoe ziet de reis van de naasten er NU bij ons uit?

OPNAMEGESPREK MET PATIËNT EN NAASTEN

Naasten worden betrokken bij het opnamegesprek, waarin de (medische) voorgeschiedenis van de patiënt en de behoeften, wensen en zorgen van de patiënt en naasten worden besproken.

PROACTIEVE ZORGPLANNING

Naasten worden betrokken bij het bespreken van behandelwensen en -grenzen voor de patiënt in de toekomst. Dit kan worden herhaald als de situatie van de patiënt verandert.

GESPREK AANBIEDEN MET EEN PSYCHOSOCIALE ZORGVERLENER

De naasten krijgen tijdens de opname de mogelijkheid om een maatschappelijk werker, psycholoog of geestelijk verzorger te spreken, over (het omgaan met) psychische en praktische uitdagingen.

De reis van de naasten: behoeftenkaartjes

Welke belangrijke behoeften krijgen nog onvoldoende aandacht?

GEZIEN WORDEN ALS NAASTE

Ik vind het waardevol als er oog is voor hoe zwaar maar ook betekenisvol deze tijd voor mij als naaste is.

OOG VOOR WIE IK BEN ALS MENS

Ik wil graag gezien worden als mens, met oog voor wat voor mij persoonlijk belangrijk is, zoals mijn culturele achtergrond.

VOORBEREID WORDEN

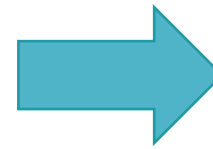
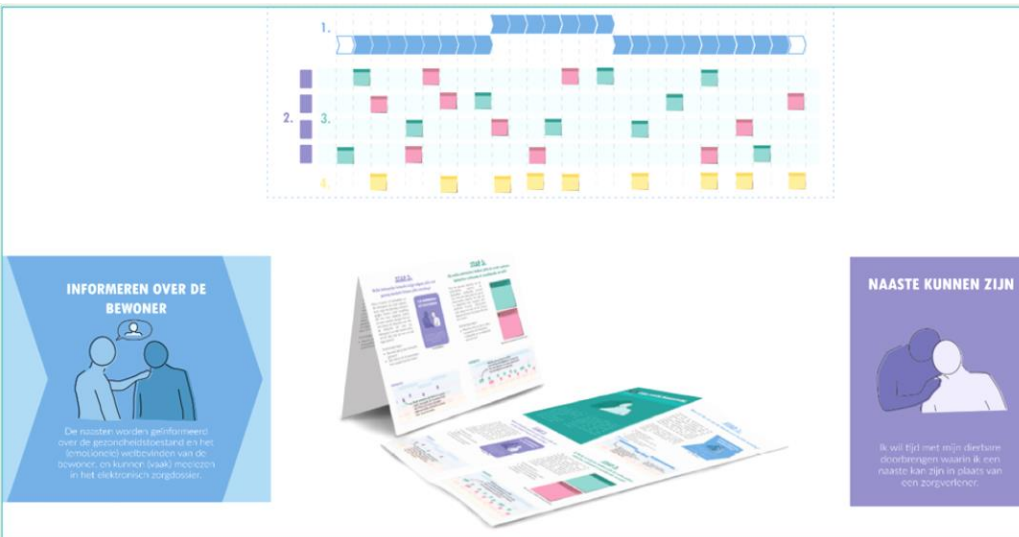
Ik wil graag voorbereid worden op de volgende fases, zodat ik weet wat er gaat komen en wat er van mij verwacht wordt.

AFSLUITING

Ik wil graag het zorgtraject goed kunnen afsluiten na ontslag of overlijden van mijn dierbare (bijvoorbeeld door een nagesprek).

Van workshop naar maatwerkplan

Doel 1:.....

.....

Benodigde materialen:.....

.....

Tijdspad. Van:..... Tot:

.....

Acties (wat, hoe en door wie)

.....

.....

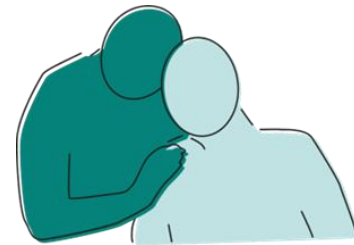
.....

.....

.....

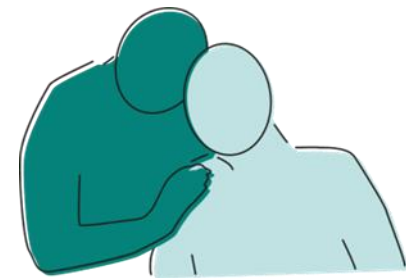
.....

.....

Voorbeeld van actieplan: Verpleeghuis

1. Er is **duidelijk omschreven** wat het proces van zorgverlening en voorlichten aan naasten inhoudt. Hierin staat ook omschreven wanneer iets plaatsvindt en wie hier verantwoordelijk voor is.
2. Naasten krijgen oprechte **aandacht en voorlichting** door middel van gespreksvoering en het uitdelen van foldermateriaal.
3. Er is goede **zorg na overlijden patiënt** voor de nabestaanden. De contactverzorgende/EVV'er voert twee tot vier weken na het overlijden een nazorggesprek met de nabestaanden.
4. Er is **aandacht voor de medewerkers** zodat zij goede zorg kunnen verlenen aan de bewoner én diens naasten.

Voorbeeld van actieplan: Hospice

1. Tijdens intake vraagt coördinator naar **behoeften van de naasten op gebied van de 4 dimensies** en legt dit vast in het dossier. Naar deze behoeften wordt opnieuw gevraagd in tussentijdse gesprekken.
2. Alle zorgvrijwilligers en verpleegkundigen vragen de naasten (indien aanwezig) per zorgmoment of zij wel/niet **behoefte hebben om te helpen bij de zorg** voor de gast.
3. De naaste(n) (en gast) wordt **uitgenodigd om bij het MDO aanwezig te zijn** als gast besproken wordt.
4. De **basistraining** voor vrijwilligers en het **inwerkplan** voor verpleegkundigen en vrijwilligers worden **aangepast** met speciale aandacht voor de zorg voor naasten.
5. De **taken** van de zorgvrijwilligers, verpleegkundigen en coördinatoren bij het waken, bij het overlijden en de zorg na het overlijden worden **duidelijk vastgesteld**.

Wat levert de ON2 interventie o.a. op?

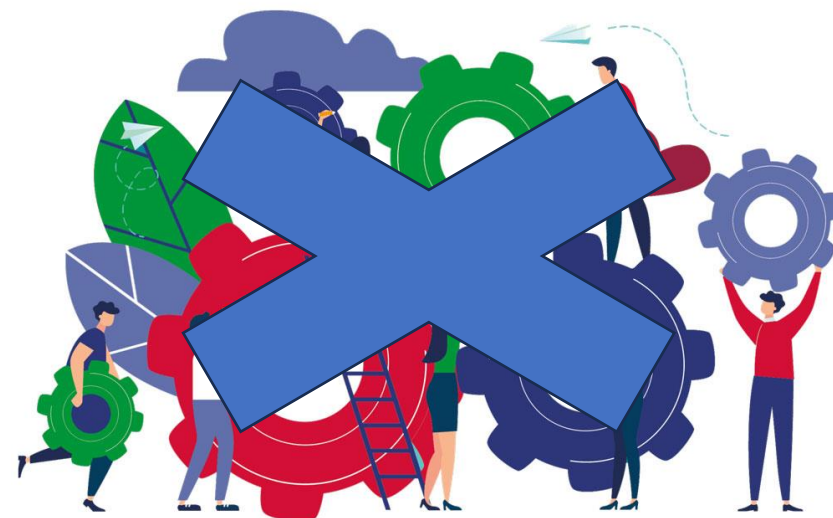
- Toegenomen bewustzijn over belang naasten
- Meer structuur in zorg voor naasten
- Toename gevoel van bekwaamheid bij zorgverleners
- Toename tevredenheid bij naasten over ontvangen zorg voor en na het overlijden
- Collegiale samenwerking

Vragen over het implementatieonderzoek?

Randvoorwaarden:

En verder:

Gemotiveerde en goed **geschoolde**
medewerkers

Managers die zelf of samen met de project
ambassadeurs deze **zorg** op de **agenda**
zetten en de **randvoorwaarden** creëren,

Welke investering is nodig?

Tijdsinvestering/kosten (inschatting)	
Inzet projectleider	4 uur per week in de opstartfase (1 ^e 2 maanden), daarna 2 uur per week
Inzet leden projectteam (3-4 personen)	2 uur per week in de opstartfase (1 ^e 2 maanden), daarna 1 uur per week
Inzet leidinggevende/teammanager	2 uur per maand
Deelname personeel aan de workshop 'De Reis van de Naasten' en aan de klinische les/training	2 uur per persoon voor de workshop (maximaal 10 personen); 1 uur per persoon voor het bijwonen van de klinische les/training (aantal personen afhankelijk van de grootte van de afdeling/organisatie). Deze les wordt gegeven door de interne projectleider.
Kosten voor uitvoer eigen implementatieplan naar aanleiding van de workshop 'De Reis van de Naasten'	Nader te bepalen: Afhankelijk van inhoud en scope implementatieplan. Reserveer hiervoor uren op uw begroting.
Deelname aan begeleidingsmomenten vanuit de ON2-projectgroep	Startbijeenkomst: eenmalig 4 uur, exclusief reistijd (2 personen: projectleider en mogelijk iemand van het projectteam).
	Begeleidingsmomenten in eigen organisatie per project afzonderlijk: bespreking implementatieplan, 2 monitoringsgesprekken en eindgesprek (4x1,5= 6 uur) voor projectleider en projectteam (inclusief manager).
	Tussentijdse uitwisselingsbijeenkomst: eenmalig 2 uur, exclusief reistijd (projectleider).
Materiaalkosten (printen folders, kaartjes, posters)	€ 2.000,-

Tabel 1. Tijdsinvestering/kosten implementatie ON2-methodiek

Begeleiding vanuit de ON2 projectgroep

Borging, al vanaf dag 1....

- ✓ ON2 deel van de **werkprocessen**
- ✓ ON2 in **beleid(splannen)** opnemen
- ✓ ON2 deel van **inwerkprogramma** niet medewerkers
- ✓ Blijf inzetten op **draagvlak** onder management en bestuur
- ✓ Denk na over **uitbreiding** naar andere teams.

Vragen over randvoorwaarden, investering en borging?

Meer informatie op <https://palliaweb.nl/oog-voor-naasten>

Support

Traject

Waarde en voorwaarden

Materialen

Inspiratie tours

Zoek

Materialen
voor Naasten

Materialen voor
Organisaties

Materialen voor
Zorgverleners

Interactieve
Website

ON2
Toolkit

Oog voor Naasten en Nabestaanden

Oog voor Naasten en Nabestaanden (ON2) is een **traject** dat organisaties **zelfstandig** kunnen doorlopen om de zorg voor alle naasten en nabestaanden van patiënten met een levensbedreigende aandoening of kwetsbaarheid binnen de eigen organisatie te optimaliseren.

Direct op zoek naar materialen voor naasten?

[Bekijk de materialen](#)

Andere vragen?

